

Energiklagenemnda

Energiklagenemndas avgjørelse 12. januar 2024

Sak: 2023/0860
Klager: A og B
Klagemotpart: Glitre Nett AS
Saken gjelder: Klage på vedtak om valg av nettløsning

Saken gjelder klage over vedtak fattet av Reguleringsmyndigheten for energi («RME») datert 2. februar 2023 i uenighetssak mellom A og Glitre Nett AS om nettselskapets plassering av et kabelskap. I vedtaket slo RME fast at de ikke kunne overprøve nettselskapets skjønnsmessige valg av nettløsning. Energiklagenemnda opprettholdt RMEs vedtak.

Energiklagenemndas medlemmer:

Nemndsleder Per Conradi Andersen, nemndsmedlemmene Morten Sundt og Tormod Anders Sletten.

1 Sakens bakgrunn

- (1) Reguleringsmyndigheten for energi (heretter «RME») fattet den 2. februar 2023 vedtak i uenighetssak mellom A (heretter «klager») og nettselskapet Glitre Nett AS (heretter «nettselskapet»). I vedtaket slo RME fast at nettselskapet var forpliktet til å gi klager tilbud om tilknytning som inkluderte kostnader til graving av grøft og stikkledning, jf. forskrift av 24. oktober 2019 nr. 1413 om nettregulering og energimarkedet (NEM) § 3-1. RME kom også til at kostnader for tilknytning til vann og avløp ikke skulle inkluderes i anleggsbidraget. Videre fastslo RME at de ikke ville overprøve nettselskapets vurdering av om det var nødvendig med to trafostasjoner for å tilknytte kundene i hytteområdet, eller nettselskapets plassering av kabelskap. Denne delen av vedtaket er påklaget til Energiklagenemnda.
- (2) Saken ble brakt inn som en uenighetssak for RME av klager den 28. mai 2022. RMEs kompetanse til å avgjøre uenighetssaker er regulert i forskrift av 11. mars 1999 nr. 302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer (kontrollforskriften) § 16-2 første ledd bokstav d. Saken har sin bakgrunn i nettselskapets etablering av nettilknytning for hyttefeltet Bjellerås i Grimstad. På forespørsel fra 8 hytteeiere ble det utarbeidet planer for tilknytning som inkluderte foreløpige grovestimat av kostnader forbundet med etablering. Disse planene ble presentert for alle hytteeierne i området, inkludert klager. Beregningene var foretatt med hensyn til utbyggingsplaner som ifølge utbygger, grunneier og nettselskapet tilsa at det

Postadresse:

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Telefon: +47 55 19 30 00 post@knse.no

innen 10 år ville være sannsynlig med tilknytning av totalt 20 hytter, slik at anleggskostnaden ville utgjøre 1/20 for hver hytteeier. I tillegg til å måtte betale 1/20 av anleggsbidraget ville hver hytteeier også måtte dekke kostnader forbundet med å etablere en stikkledning fra kabelskap til hver enkelt hytte. Det innebærer kostnader til graving av grøft og betaling for stikkledning fra kabelskap og opp til hytte. Klager var ikke enig i beregningen og krevde at nettselskapet skulle gi et fullstendig tilbud om anleggsbidrag som inkluderte gravekostnader og kostnader til vann og avløp. Klager krevde videre at nettselskapet var forpliktet til å tilby graving av grøft til samme pris som naboen fikk tilbud om fra utførende entreprenør. Klager mente i tillegg at et kabelskap skulle plasseres på hans eiendom ettersom dette ville føre til lavere kostnader for de fleste som ville tilknyttes kabelskapet. Klager viste også til at hyttefeltet ville bestå av sommerhytter slik at det ikke var behov for omfattende utbygging av nettanlegget. Ifølge klager ville ikke den eksisterende trafostasjonen bli overbelastet ved tilknytning av ytterligere 16 abonnenter.

- (3) RME ba nettselskapet om informasjon om saken den 13. juni 2022. Frem til 27. september 2022 har det vært omfattende korrespondanse mellom nettselskapet, klager og RME.
- (4) RME varslet partene om vedtak den 12. oktober 2022. Deres foreløpige vurdering var at nettselskapet var forpliktet til å gi klager tilbud om tilknytning som inkluderer kostnader til graving av grøft og stikkledning, jf. NEM § 3-1. Kostnadene ved graving av grøft skulle videre baseres på nettselskapets faktiske kostnader i henhold til kontrollforskriften § 16-5. Videre vurderte RME at nettselskapet ikke var forpliktet til å inkludere kostnader for tilknytning til vann og avløp i anleggsbidraget. RME ville ikke overprøve nettselskapets avgjørelse angående plassering av kabelskapet og nødvendigheten av to trafostasjoner.
- (5) Klager leverte merknader til varselet den 25. oktober 2022. I tillegg presenterte klager tilleggsopplysninger og spurte om status for saksgangen i brev av 27. januar 2023. Klager la ved et vedtak fra Statsforvalteren i Agder datert 14. desember 2022 som angikk det planlagte hyttefeltet, samt et eget skriv han hadde forfattet til X veilag datert 16. desember 2022.
- (6) Den 2. februar 2023 fattet RME følgende vedtak i saken:
 - *«Agder Energi Nett AS plikter å gi A tilbud om tilknytning som inkluderer kostnader til graving av grøft og stikkledning, jf. forskrift om nettregulering og energimarkedet (NEM) § 3-1.*
 - *Agder Energi Nett AS må gi A et tilbud om tilknytning som inkluderer kostnader til graving av grøft og stikkledning innen 23. februar 2023.*
 - *Kostnadene ved graving av grøft skal baseres på nettselskapets faktiske kostnader i henhold til forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 16-5.*
 - *Agder Energi Nett AS skal ikke inkludere kostnader for tilknytning til vann og avløp i anleggsbidraget.*

- *RME overprøver ikke Agder Energi Nett AS vurdering av om det er nødvendig med to trafostasjoner for å tilknytte kundene i hytteområdet, eller hvor de plasserer kabelskapet.*
- *RME avviser A anførsler om jordskifterettens avgjørelse, kommuneplan og Statsforvalteren.»*

- (7) Klager påklagde RMEs vedtak den 14. februar 2023. Klager presiserte at han kun klaget på den delen av vedtaket som gjaldt overprøving av nettselskapets plassering av kabelskapet. RME orienterte nettselskapet om klagen i brev 10. mars 2023, og nettselskapet sendte sine merknader i brev datert 29. mars 2023.
- (8) RME vurderte klagen, men konkluderte med at den ikke ga grunnlag for å endre eller oppheve vedtaket, jf. lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker av 10. februar 1967 (forvaltningsloven) § 33. Klagen og sakens dokumenter ble oversendt Energiklagenemnda ved RMEs innstilling den 27. september 2023. Klager og nettselskapet har mottatt informasjon om saksgangen for Energiklagenemnda og frist til å inngi kommentarer til RMEs innstilling i saken eller andre merknader.
- (9) Energiklagenemnda avholdt nemndsmøte i saken 12. januar 2024.

2 Reguleringsmyndigheten for energis vedtak og innstilling

- (10) Vedtaket datert 2. februar 2023 omhandler flere forhold. Ettersom klager kun har påklaget RMEs vurdering av kabelskapets plassering vil ikke de øvrige forholdene behandles under denne delen.
- (11) RME viser i vedtaket til at nettselskapet er konsesjonær og at de dermed har ansvaret for å vurdere hva som er nødvendige tiltak for tilknytte kunder til nettanlegget på en driftsmessig forsvarlig måte jf. NEM § 3-1. Nettselskapet er økonomisk regulert av RME, og vil ha insentiv til å velge effektive løsninger for nettanlegget. RME kan heller ikke se at nettselskapets valg av nettløsning strider med plikten til å opptre nøytralt og ikke-diskriminerende jf. NEM § 4-14.
- (12) I innstillingen til Energiklagenemnda datert 27. september 2023 vurderer RME at ettersom klagen er begrenset til å gjelde den delen av vedtaket som går ut på at RME ikke overprøver nettselskapets plassering av kabelskapet, gjelder saken uenighet om nettselskapets valg av nettløsning.
- (13) RME viser til at utgangspunktet fra tidligere praksis var at RME ikke overprøver nettselskapenes valg av nettløsning. Dette synspunktet har imidlertid blitt moderert av RMEs vedtak datert 29. juni 2023 (ref. 202211875-17). I vedtaket ble det presisert at RME kan vurdere om nettselskapet kan dokumentere at kunden har utløst de investeringene som anleggsbidraget knytter seg til. Den foreliggende saken dreier seg imidlertid om at klager krever en bestemt nettløsning. Klager hjemler dette kravet i formålsparagrafen i energiloven § 1-2.
- (14) RME viser til at det er nettselskapet som er ansvarlig for valg av nettløsning, og at nettselskapene er gitt økonomiske insentiver til effektiv drift gjennom RMEs regulering. Det vises til Ot.prp. nr. 62 (2008-2009) *Om lov om endringer i energiloven* s. 37 der Olje- og energidepartementet uttalte at det var nettselskapet som hadde hovedansvaret for nettutviklingen og som skulle bestemme hvilke nettløsninger som skulle utredes,

omsøkes og investeres i. Uttalelsene gjaldt tilknytning til regional- og transmisjonsnettet, men RME la til grunn at det samme måtte gjelde for leveringsplikten.

- (15) RME legger også vekt på at disse avgjørelsene er skjønnsmessige, og at nettselskapet selv er nærmest å vurdere løsninger for eget nett. Videre viser RME til at nettselskapet har flere hensyn å ta når de velger nettløsning for et område. Disse hensynene må ses i sammenheng, og klager kan ikke kreve den løsningen som er mest gunstig for ham selv. RME kan ikke se at dette er i konflikt med energiloven § 1-2.
- (16) Klager kan ikke kreve en bestemt nettløsning, og RME opprettholder sitt vedtak av 2. februar 2023.

3 Partenes anførsler

3.1 Klagers anførsler

- (17) Klager har i det vesentlige anført:
- (18) Klager mener at kabelskapet bør stå på deres eiendom 153/2, og ikke på eiendom 154/4 slik nettselskapet har lagt til grunn. Ifølge klager vil plassering av skapet på klagers eiendom totalt sett føre til en mer økonomisk gunstig situasjon for klager selv og de fleste hytteeierne i området.
- (19) Klager mener at RME har anvendt regelverket feil når det gjelder nettselskapets plassering av kabelskapet. Klager viser til formålsparagrafene i energiloven § 1-2 og NEM § 1-1 om at det skal tas hensyn til private interesser ved fordelingen av energi. Han mener videre at det er et brudd med «likebehandlingsprinsippet» å ikke plassere kabelskapet på hans eiendom.
- (20) Klager viser videre til en teoretisk utregning der kostnadene ved de ulike plasseringene er satt inn i en tabell. Tabellen viser antatte kostnader for stikkledning, og grøft til stikkledning, for en rekke eiendommer i området. Ifølge tabellen vil eier av eiendom 154/4 få noe større kostnader ved plassering av skapet på klagers eiendom 153/2, men de totale kostnadene for eiendommene i nærheten vil bli mindre. Hvis kabelskapet blir plassert på eiendom 154/4 vil klager få urimelig store kostnader for stikkledning og grøft til stikkledning.

3.2 Nettselskapets anførsler

- (21) Nettselskapet har i det vesentlige anført:
- (22) Nettselskapet viser til at «likhetsprinsippet» ikke innebærer at prisen for tilknytning til hus/hyttevegg skal være lik for alle eiendommer i et konsesjonsområde. Nettselskapet må imidlertid operere med like enhets- og arbeidstimepriser for samtlige eiendommer i området.
- (23) Videre peker nettselskapet på at det er planlagt for utbygging av et større antall hytter på X, og kabelskapet er plassert der tilknytning totalt sett vil være mest kostnadseffektivt. Selskapet legger også til grunn at de har valgt den plasseringen som vil være rimeligst for klager. Hvis kabelskapet skulle stått på klagers eiendom ville det ifølge nettselskapet ført til økte kostnader. Klager måtte betalt for et lengre strekk med

kabel frem til kabelskapet, og det ville være mindre sannsynlig at potensielle kunder ville knytte seg til kabelskapet i fremtiden.

4 Energiklagenemndas vurdering

- (24) Saken gjelder A og Bs klage på vedtak fattet av RME den 2. februar 2023. Vedtaket er rettet mot Agder Energi Nett AS. Dette selskapet fusjonerte med Glitre Energi Nett AS i 2022 og har senere endret navn til Glitre Nett AS. Spørsmålet for Energiklagenemnda er om klager kan kreve at kabelskapet skal flyttes til klagers eiendom.
- (25) Det er i saken uomtvistet at kundens forespørsel om nettilknytning var med på å utløse investeringer i strømmettet, jf. kontrollforskriften § 16-1 første ledd bokstav a). Nemnda bemerker at saken ikke direkte gjelder klage på nettselskapets beregning av anleggsbidraget. Dette er, så langt nemnda kjenner til, ikke påklaget. Videre er det ingen uenighet mellom partene knyttet til behovet for et kabelskap. Klager anfører at nettselskapets forslag til plassering av kabelskapet er i strid med formålsparagrafene i energiloven § 1-2 og NEM § 1-1.
- (26) Bestemmelsene klager viser til angir formålet med energiloven og energimarkedet. Bestemmelsene omhandler de samfunnsmessige overordnede målene for produksjon, omforming, overføring, fordeling og bruk av elektrisk energi. I realiteten er klagers argumentasjon knyttet til spørsmålet om anleggsbidraget kunne vært lavere dersom kabelskapet hadde vært plassert på et annet sted. Nettselskapet har som monopolist i utgangspunktet en plikt til å søke de løsningene som er teknisk og økonomisk best for kunden. Samtidig plikter nettselskapet i tråd med de nevnte bestemmelsene å finne løsninger som teknisk og økonomisk gir det beste resultat i et samfunnsøkonomisk perspektiv.
- (27) Klager anfører at det er mer økonomisk gunstig for klager selv, og de fleste andre hytteeierne, om kabelskapet står på klagers eiendom. Klager mener at dette utgjør et mer kostnadseffektivt alternativ og at nettselskapet plikter å legge dette til grunn. Nettselskapet har på sin side vist til at plasseringen av kabelskapet er begrunnet i den planlagte tilknytningen av fremtidige hytter. Nettselskapet må ta hensyn til alle kundene i konsesjonsområdet, og må legge til grunn en nettløsning som totalt sett er rimelig. Det avgjørende spørsmålet i saken er om nettselskapet har lagt til grunn den løsningen som samlet sett er rimeligst.
- (28) Den økonomiske reguleringen av nettselskapene har som formål at nettet skal driftes, utnyttes og utvikles på en samfunnsmessig rasjonell og effektiv måte. Dette ligger også til grunn for fastsetting av nettariffene, og det må antas at nettselskapet selv gjennom sitt områdeansvar og kompetanse er nærmest til å vurdere disse forholdene. Med dette som utgangspunkt er det etter nemndas syn nærliggende å tillegge nettselskapets vurderinger knyttet til valg av nettløsning stor vekt. Dette underbygges videre av NEM § 3-1 andre ledd hvor det står at nettselskapet «skal gjøre nødvendige tiltak for å kunne gjennomføre tilknytning av nye uttakskunder og håndtere forbruksøkninger hos eksisterende kunder». Plikten til å gjøre «nødvendige tiltak» innebærer at nettselskapet har en skjønsmessig adgang til å fatte avgjørelser om tilknytning med utgangspunkt i hva nettselskapet anser som nødvendig ut fra de lokale forholdene. Samtidig skal ikke anvendelsen av disse prinsippene lede til at en eller noen få nettkunder må bære en uforholdsmessig del av kostnadene som kommer et større fellesskap til gode. Dette ivaretas av kontrollforskriften kap. 16 om anleggsbidrag og praktiseres ved at

nettselskapet selv skal dekke en del av kostnadene der det med sannsynlighet vil tilkomme nye abonnenter til anlegget og som derved vil dekke en del av kostnadene i nær fremtid.

- (29) I likhet med RME legger nemnda til grunn at det er nettselskapet som er ansvarlig for valg av nettløsning, og at nettselskapene er gitt økonomiske insentiver til effektiv drift gjennom RMEs regulering. RME har vist til Ot.prp. nr. 62 (2008-2009) *Om lov om endringer i energiloven* s. 37 der Olje- og energidepartementet uttalte at det var nettselskapet som hadde hovedansvaret for nettutviklingen og som skulle bestemme hvilke nettløsninger som skulle utredes, omsøkes og investeres i. Uttalelsene gjaldt tilknytning til regional- og transmisjonsnettet, men nemnda er enig i at det er nærliggende å legge til grunn at det samme må gjelde for leveringsplikten som tilligger en områdekonsesjonær. I denne saken er plasseringen av kabelskapene, og de øvrige kablene, en del av en større vurdering knyttet til tilknytning for opptil 20 hytteeiendommer. Energiklagenemnda kan ikke se at det foreligger konkrete holdepunkter som gir grunn til å tvile på nettselskapets vurderinger knyttet til hva som er den mest rasjonelle økonomiske og tekniske løsningen knyttet til plassering av kabelskapet.

5 Vedtak

- (30) Energiklagenemnda fatter etter dette følgende vedtak:

1. **Klagen tas ikke til følge.**
2. **Reguleringsmyndigheten for energis vedtak 202209631-16 av 2. februar 2023 stadfestes.**

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd.

Vedtaket er enstemmig.

Oslo, 12 januar 2024

Per Conradi Andersen
Nemndsleder

Morten Sundt
Nemndsmedlem

Tormod Anders Sletten
Nemndsmedlem

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur